

det høje Landsting blev der stillet Ændringsforslag om at medtage Aalborg mellem de Skoler, der skulde have Skibsfører-afdeling; Marstal blev ogsaa nævnt, men det var navnlig Aalborg, der i det høje Landsting samlede Interessen om sig. I Modsætning dertil vil jeg sige, at skulde man gaa til en Udvidelse, maatte det snarere være Marstal, der kom i Betragtning, i Stedet for Aalborg. I Bilagene findes der en Fortegnelse over det gennemsnitlige Antal Elever i Navigationsskolerne i de 10 sidste Aar. Marstal staar der som Nr. 3. København og Svendborg staar naturligvis højest med henholdsvis 70 og 45, men derefter kommer Marstal med 25. Nordby har 24, men Aalborg er helt nede paa 13. Jeg ser i denne Forbindelse helt bort fra Rønne, der kun har 8 Elever. Men Aalborg har altsaa kun Halvdelen af Marstals Elevantal. Derfor maatte Marstal, hvis man skal gaa til en Udvidelse, absolut komme i første Linie. Det er ikke morsomt for en By som Marstal, der i højere Grad end nogen anden By er baseret paa Søfart, at dens Navigationsskole, som har gaaet i hvert Fald forholdsvis godt gennem Aarene, nu skal berøves en meget væsentlig Del af sin Anseelse, berøves den Etage, om jeg saa maa sige, som har haft overordentlig stor Betydning for Marstal, nemlig Skibsfører-afdelingen. Det er derfor ikke saa underligt, at der i Marstal er opstaaet store Betæneligheder, idet man betragter det som skæbnesvangert for Byen, hvis man tager Skibsfører-afdelingen fra dens Navigationsskole. Enhver, der kender Forholdene en lille Smule, vil vide, at Marstal er en By, der udelukkende er baseret paa Skibsfart. Ikke nok med, at Marstal har en af de største, ja, vel den største Sejlskibsflaade, som vi overhovedet har her i Landet, men Forholdet er faktisk det, at hele Befolkningen der paa den ene eller den anden Maade er knyttet til Skibsfarten; tager man Skibsfarten fra Marstal, eller forringer man den, er det ensbetydende med, at Byen fuldstændig gaar til Grunde. Nu er der henvist til, at der har været forholdsvis faa Elever ogsaa paa Skolen i Marstal, og det kan man ikke komme helt udenom. Men man maa dog heller ikke se bort fra, hvad der er Grunden til, at bl. a. Marstal har haft faa Elever under Krigen. Forholdet er det, at de unge Mennesker i Marstal under Krigen gik ud alle som een, fordi der den Gang var Penge at tjene. De gik ud med den Bagtanke, at naar Tiderne forandrede sig, kunde de saa altid vende tilbage og tage Skibsførereksamen eller Styr-

mandseksamen, eller hvad de nu vilde. En anden væsentlig Grund til, at Marstal har haft forholdsvis faa Elever, er den, at Marstal er den By i Danmark, som har afgivet de fleste Ofre til Krigen, idet ikke mindre end 6 pCt. af dens mandlige Befolkning, som jo i saa udpræget Grad er Søfolk, er faldet under Krigen. Det er en Selvfølge, at dette i Aarene derefter ogsaa maa paavirke Antallet af Elever i Navigationsskolen, men alt tyder paa, at Marstal Skole nok skal komme frem igen med Hensyn til Elevantallet. Hvis man altsaa skulde være gaaet frem udelukkende efter Elev-antallet med Hensyn til, hvilke Navigationsskoler der skulde beholde Skibsfører-afdelingen, maatte Marstal være blevet Nr. 3, idet denne By, som sagt, staar med det trediehøjeste Elevantal. Naar man ikke desto mindre har taget Nordby og Bogø i Stedet, ligger det i Forhold, som maaske sagligset kan give god Begrundelse derfor, men som man i Marstal vanskeligt kan forstaa skal være afgørende. Naar Bogø er taget med, skyldes det, at den er den eneste Kostskole her i Landet af den Art, og desuden knytter der sig gamle Traditioner til Bogø Kostskole. At Nordby er taget med, maa jo ligge i, at man har ment at maatte have en Skole med Skibsfører-afdeling i Jylland.

Naar jeg imidlertid paa nærværende Tidspunkt mener, at det ikke nytter noget at stille Ændringsforslag om at faa Marstal Skole med, ligger det i, at Forholdene, hvad allerede den højtærede Minister har gjort opmærksom paa, vil gøre det vanskeligt at tage Marstal med, uden at man skal have ogsaa andre Skoler med. Hvis man fra alle Sider erkendte, at Marstal Skole var berettiget til at komme i Betragtning, medens de andre maatte gaa ud, saa vilde Sagen være forholdsvis let at ordne, idet det ikke kunde være afgørende, om vi skulde have 4 eller 5 Skoler med Skibsfører-afdeling. Men naar Forholdet er det, som det efter Forhandlingerne i det andet høje Ting synes at være, at man ikke kan tage Marstal med, uden at der samtidig stilles Krav om, at Aalborg ogsaa skal med, og eventuelt ogsaa Rønne, saa forekommer det mig, at der ikke bliver anden Udvej, end at vi maa tage det Forslag, her foreligger, og tage det i den Affattelse, det har faaet i Landstinget, thi vi kan ikke kræve en mere økonomisk Ordning og samtidig alligevel forlange, at man skal opretholde det bestaaende. Men idet jeg gaar ud fra, at man vil erkende, at det kan blive skæbnesvangert for Marstal, dersom Skolen mister